

1

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 6, אהבת ישראל זה מדליק
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

אהבת ישראל, זה מדליק!

ימי תשועה, לקראת ל"ג בעומר
שכבה צעירה

הרציונאל

"ואם נחרבנו ונחרב העולם עמנו על ידי שנאת חינוס, נשוב להיבנות והעולם עמנו יבנה על ידי אהבת חינוס..." (אורות הקודש, חלק ג' עמוד שכג-שכד).
בשיעור זה נעסוק במושגים "אהבת חינוס" ו"שנאת חינוס" נלמד על כוחה הגדול של אהבת ישראל המצמיחה קומה נוספת לתקומת עם ישראל בארצו ומקרבת את הגאולה השלמה.
לקשר לילדים

המטרות

- התלמידים ירגישו כמה פוגעת שנאת חינוס.
- התלמידים יחוו את הטוב שבאהבה (אחדות, קשר, שמחה)
- התלמידים ילמדו כי אהבת חינוס בעם ישראל מקרבת את הגאולה.

מבנה השיעור

- פתיחה: על שירה כהן ועל שירה לוי... (מליאה)
- שלב א': על קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים (מליאה)
- שלב ב': אהבה! זה כל הסיפור (מליאה וזוגות)
- שלב ג': על שירה כהן ועל שירה לוי – סוף הסיפור (מליאה)
- סיכום: שלהבת האהבה (עבודה אישית ומליאה)

ההכנות הנדרשות

- יש להכין תמונה "אהבה זה כל הסיפור" ולהדביק דבק דו צידי במקומות המסומנים (נספח 1)
- יש לצלם ולגזור "כרטיסי אהבה" ולהדביק דבק דו צידי על גב הכרטיס (נספח 2)
- יש לצלם ולגזור "שלהבת" (נספח 3) כמספר תלמידי הכיתה.

מהלך השיעור

פתיחה: על שירה כהן ועל שירה לוי... (מליאה)

- נספר את הסיפור הבא:

- "ל"ג בעומר מתקרב ועדין לא סימנו את ההכנות למדורה של החבורה שלנו" אמרה אורית לרוני בדרכן הביתה.

2

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 6, אהבת ישראל זה מדליק
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

- "נפגש הערב בשעה חמש על יד עץ האלון" אמרה רוני ומיהרה אל ביתה.
כדי שזו תהיה מדורת ל"ג בעומר מוצלחת הבינו הבנות שמוכרחים להכין תכנית "מדליקה".
הן הכינו שירונים, משחקי חברה וסיפור מתח. אחר יצאו לקנות תפוחי אדמה, פיתות סלטים
נקניקיות ומרשמלו אותו ישחילו לשיפוד. את הקרשים למדורה סדרו בחצר האחורית בביתה של
אורית. הן השיגו כריות מספות ישנות שמשוהו זרק וסדרו מסביב. לבסוף התבוננו בהנאה במעשי
ידיהן, הכול מוכן.
השעה הייתה כבר מאוחרת ורוני נאלצה להיפרד מאורית כפי שסיכמה עם אימה.
היא לא הספיקה להתרחק והינה אורית רצה אחריה מתנשפת ומתנשמת...
- "שכחנו את העיקר" אמרה אורית. "לא חילקנו את ההזמנות למדורה"
- "את צודקת" אמרה רוני "אבל אני חייבת לרוץ הביתה, אני כבר מאחרת".
- "ואני כבר עייפה מרוב הכנות, חוץ מזה ששיעורי הבית שלי ממתינים לי על השולחן" אמרה
אורית.
לפתע הגיע דוד, אחיה הקטן של אורית כשהוא רכוב על אופניו. שתי החברות חייכו זו לזו
שתיהן חשבו על אותו רעיון.
דוד הקטן היה גאה במשימה שקיבל.
הוא לקח ביד אחת את השקית עם ההזמנות וביד השנייה את רשימת השמות ומיהר לטפס
על אופניו. רוני עצרה אותו: "דודי אל תשכח, שירה כהן היא מהחבורה שלנו לה תן הזמנה.
ואורית הוסיפה: "שירה לוי גרה בבית ממול אבל היא לא מהחבורה שלנו לה אין לתת
הזמנה, אל תתבלבל".
דוד הנהן בראשו ו"טס" על אופניו. תוך כדי נסיעה נשמט מידיה של דוד הדף ובו רשימת
השמות.
"לא נורא" חשב דוד "אני מכיר כבר את כל הבנות בחבורה של אורית, אין לי צורך בדף"
כל ההזמנות חולקו פרט להזמנה אחת. דוד התקשה לזכור לאיזה בית עליו להגיע, לביתה של
שירה לוי או שמא לביתה של שירה כהן. הוא עמד נבוכ כמה רגעים ונקש בביתה של שירה
לוי.
שירה לוי פתחה בהתרגשות את המעטפה ופניה צהלו. "כמה נפלא", חשבה, "הזמנה למדורת
ל"ג בעומר, כנראה שאורית ורוני רוצות להשלים איתי. באמת הגיע הזמן להפסיק עם
המריבות הקטנוניות".
הערב המיוחל הגיע.
שירה לוי יצאה מביתה נרגשת. בידה האחת אחזה מתנה לחברותיה החדשות, מחרוזת
שהכינה עבורן במו ידיה. ובידה השנייה מחרוזת של תפוחי אדמה מושחלים על חוט ברזל.
שירה לוי נקשה על דלת ביתה של אורית, ליבה פעם בקצב הדפיקות.
אורית פתחה את הדלת ו...

• נשאל: איך לדעתכם צריכה אורית לקבל את שירה לוי?

3

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 6, אהבת ישראל זה מדליק
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

- נאמר אורית עומדת בפני ניסיון, האם תקבל בסבר פנים יפות את האורחת שהוזמנה בטעות למרות שלא כך התכוונה או שמא ח"ו תבייש אותה ותגרש אותה מהבית.
- נבקש 2 מתנדבים לשחק את דמותה של אורית ולהדגים בפני הכיתה את שתי האפשרויות.
- נשאל האם הסיפור דומה או מזכיר סיפור ידוע אחר?

שלב א': על קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים (מליאה).

- נספר את הסיפור: (ניתן לבחור את המקור או עיבוד כפי שמובא להלן)

מעשה שהיה באדם אחד בירושלים שעשה סעודה אמר לן ביתו לך והזמן את קמצא אוהבי. הלך וקרא לבר קמצא שונאו. בא בר קמצא וישב בין האורחים. בא והבחין בו האדם, אמר לו: הרי שונא אתה לי, ואתה יושב בתוך ביתי? קום צא לך מתוך ביתי. ביקש ממנו: "אל תביישני ואני אשלם לך על מה שאוכל ואשתה." אמר לו: "לא תשב פה!" ביקש: "אשלם לך דמי כל הסעודה." אמר לו: "קום ולך!" והיה שם רבי זכריה בן אבקולס ויכול היה לקום ולמחות בידי המארח, ולא עשה זאת. מיד יצא בר קמצא. אמר בליבו: "כל המסובים יושבים להם בשלווה, אני אלשין עליהם." מה עשה? הלך לשליט הרומי ואמר לו: "כל הקרנות שאתה שולח ליהודים שיקריבו, הם אינם מקריבים אלא מחליפים אותם בקרנות חלופיים." השליט לא האמין ואף נזף בו על דבריו. הלך אליו שוב חזר על דבריו והפעם הציע: "אם אינך מאמין לי, שלח איתי שליח ואת קרבנך ואז תדע שאיני משקר."

קם בלילה ועשה בבהמות ששלח השליט מומים. ראה הכהן את המום ולכן הקריב קרבנות חלופיים במקומם. אמר שליחו של מלך רומא: "למה לא הקרבת את קרבן המלך?" אמר הכהן "מחר אקריב את קרבנו." למחרת בא השליח וראה ששוב לא הוקרב קרבן המלך. הודיע למלך שהיהודים אינם מקריבים את קרבנותיו – מייד שלח והחריב את בית המקדש. אמר ר' יוסי ענותנותו של ר' זכריה בן אבקולס שרפה את ההיכל.

תלמוד בבלי, מסכת גיטין דף נ"ה, עמוד ב'.

עיבוד: עשיר אחד בירושלים עשה סעודה גדולה ושלח את משרתו להזמין את חבריו, ובהם יהודי בשם קמצא. טעה המשרת והזמין אדם בשם בר קמצא, שנמנה דווקא עם אלה השנואים על בעל הבית. בר קמצא עצמו שלא הבין מדוע הוא מוזמן, נטה להאמין כי המארח החליט להשלים עימו והגיע לבית החוגגים. הופעתו בסעודה הרגיזה את בעל השמחה והוא הורה לבר קמצא להסתלק. בר קמצא המופתע, ביקש מהמארח שהואיל והוא כבר הגיע לסעודה שיניח לו להישאר בסעודה בתמורה לכך שהוא ישלם את דמי סעודתו, בעל הבית סירב להצעה זו. מפני הבושה הרבה הוסיף בר קמצא והציע לשלם דמי חצי סעודה וגם להצעה זו סירב בעל הבית. ראה בר קמצא שבעל הבית עקשן והציע לשלם דמי כל הסעודה בתמורה שלא יגורש בבושת פנים מהסעודה. אך אף-על-פי-כן המארח סירב בשלישית ולא היה מוכן בשום פנים ואופן שבר קמצא יישאר בסעודה. בסופו של דבר תפס בעל הסעודה את בר קמצא ולעיני כולם גירש אותו מהסעודה בבושת פנים.

בר קמצא לא השלים עם העלבון, וכעסו גבר לנוכח העובדה שישבו בסעודה חכמי ישראל שלא

4

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 6, אהבת ישראל זה מדליק
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

מנעו את גירושו. הוא החליט לנקום וסיפר לקיסר כי היהודים מורדים בו. כדי להוכיח את דבריו הציע לו לשלוח קורבן ליהודים במטרה שיקריבו אותו, והם, כך הסביר לו, יסרבו להקריבו. הקיסר נתן בידיו עגל לקרבן, ובדרך לירושלים הטיל בו בר קמצא מוס קטן בניב שפתיו מתוך ידיעה שהמום ימנע מהכוהנים להקריבו. ואכן כך היה – פסילת הקרבן נתנה לקיסר הוכחה מספקת למרד של היהודים, והניעה אותו בסופו של דבר לעלות על ירושלים ולהחריבה.

אירוע נוסף שנלווה לסיפור, מתאר את לבטי המנהיגות היהודית ביחס לקרבן. הם נוטים דווקא כן להקריבו מפני "שלום מלכות" אך ר' זכריה בן אבקולס, אחד המנהיגים הבולטים, דוחה את ההצעה ומורה שלא להקריב. בנוסף, יש כאלה הדורשים להרוג את בר קמצא, אחרי שהם מבינים כי הוא הטיל את המום, אך שוב מתערב ר' זכריה ומורה שלא להרגו, מחשש שיחשבו בדורות הבאים שכל המטיל מום בקורבן ייהרג.

- נשאל או נבקש להציג: נדמיין שבסיפור על קמצא ובר קמצא הייתה אהבת ישראל כיצד היה: המארח מתנהג? כיצד היה מתנהג בר קמצא (למרות שלא התייחסו אליו יפה) כיצד היו החכמים מתנהגים. (ת). המארח היה מאפשר לבר קמצא להיות בסעודה, בר קמצא לא היה מתעקש כל כך להישאר, היה מוותר והולך ובודאי שלא מלשין על כל העם בפני הקיסר הרומי החכמים היו מתערבים ומשכינים שלום בין המארח לבר קמצא)
- נשאל: "מה קרה כשלא הייתה אהבת ישראל?" (ת). בית המקדש נחרב וגלינו מארצנו)
- נשאל: חכמים אומרים שבתקופה שלפני החורבן הייתה בעם "שנאת חינוס" מה זה שנאת חינוס? (שנאה בלי סיבה, סתם בגלל שהאדם שונה ממני או חושב אחרת ממני לדוגמה יש ילדים שמקניטים ומציקים לילדים שמנים / מבולגנים / נמוכים. לזה קוראים שנאת חינוס)
- נסכם ונאמר: "בימים שלפני החורבן חז"ל מלמדים שהייתה "שנאת חינוס". שנאה בין אדם לחברו לא בגלל סיבה שמהו עשה לחברו דבר רע אלא רק בגלל שאותו אדם לא היה שייך לחבורה שלו ולא חשב כמו שהוא חושב. ברוך ה' הקב"ה קיבץ את עם ישראל לארץ ישראל אחרי 2000 שנות גלות, (כפי שעסקנו בשיעור הקודם: "כמה טוב שיש מדינה") וזה סימן שעם ישראל חזר בתשובה ויש יותר אהבת ישראל בעם. אבל עדין יש מה לתקן ולהרבות באהבה.
- נשאל: מה ההפך של שנאת חינוס? (אהבת חינוס)
- נספר שאת הביטוי "אהבת חינוס" חידש הרב אברהם יצחק הכהן קוק רבה הראשון של ארץ ישראל לפני כ-100 שנה. הוא אמר שבגלל שנאת חינוס נחרב בית המקדש ובזכות אהבת חינוס ייבנה.
- נשאל מהי אהבת חינוס? (אהבה בלי סיבה, אני אוהב אותך לא בגלל שאתה טוב אלי או דומה לי או חושב כמוני אלא רק בגלל שאתה מעם ישראל)

שלב ב': אהבה זה כל הסיפור! (זוגות ומליאה)

5

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 6, אהבת ישראל זה מדליק
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

- נציג בפני הכיתה תמונה: אהבה זה כל הסיפור" (נספח 1)
- נשאל מה אנו רואים בתמונה? (התמונה מורכבת מגילויים של חוסר אהבה בין החברים)
- נדון: האם נעים להתבונן בתמונה? אלו תחושות עולות מהתמונה? מה חסר בתמונה?
- נאמר: במדורת ל"ג בעומר שבתמונה אין אהבה בין החברים כל אחד דואג לעצמו על חשבון החבר.
- נחלק לכל זוג (או שלושה) תלמידים "כרטיסי אהבה" (נספח 2) ונבקש להסביר כיצד התמונה שמבטאת אהבה מתקנת את השנאה ולהדביק במקום המתאים.
- נאמר: אנו מתקנים את השנאה באהבה.
- נדון: אלו תחושות עולות כעת מהתמונה? מה השתנה? (ת. הפעם אחד דואג לשני, עוזר לשני ואכפת לו מהשני. האווירה נעימה. יש אהבת חברים)
- העשרה: עניינו של ל"ג בעומר הוא תיקון לחטאם של תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה. לפי המסורת ביום ל"ג בעומר פסקה המגפה. רבי שמעון בר יוחאי לימד תורה בחבורה ושם דעתו שתשרה רעות בין תלמידיו. מעניין כי דווקא במקום קברו של רבי שמעון, במירון מתלכדים יחד כל חלקי העם.

שלב ג': על שירה כהן ועל שירה לוי, סוף הסיפור (מליאה)

- נמשיך בסיפור:

הערב המיוחל הגיע.
שירה לוי יצאה מביתה נרגשת. בידה האחת אחזה מתנה לחברותיה החדשות, מחרוזת שהכינה עבורן במו ידיה. ובידה השנייה מחרוזת של תפוחי אדמה מושחלים על חוט ברזל.
שירה לוי נקשה על דלת ביתה של אורית, ליבה פעם בקצב הדפיקות.
אורית פתחה את הדלת ונדהמה, היא לא ציפתה לפגוש כאן בביתה את שירה לוי. אורית עמדה שותקת. הייתה זו שירה לוי שפתחה בשיחה: "שלום אורית, שמחתי כל כך בהזמנה. כל הכבוד לך! גם אני חשבתי שדי עם המריבות המטופשות אבל לא היה לי מספיק אומץ לנסות להתפייס.... אני מאוד מעריכה אותך ואת רוני הבאתי לכן מתנה..."
אורית התבוננה בשירה לוי והאזינה לדבריה התמימים רגש חם של אהבה הציף אותה, ולפתע בלי שתכננה, חיבקה את שירה חיבוק חם אחזה בידה והובילה אותה אל החבורה. לעיני החברות המשתאות עמדה אורית וקראה: לכבוד רבי שמעון בר יוחאי נאמר למריבות די! מהיום אין חבורות ואין מריבות כל הכיתה זו את זו אוהבות!

סיכום: שלהבת האהבה (עבודה אישית ומליאה)

- נשב במעגל.
- נחלק לכל תלמיד "שלהבת" (נספח 3).
- כל תלמיד יכתוב מילה נעימה, מילה שאומרים למי שאוהבים ויעניק אותה לילד שיושב לצידו

6

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 6, אהבת ישראל זה מדליק
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

- נאסוף את כל השלהבות ונתלה על בריסטול בצורת שלהבת גדולה נכתוב כותרת: "אהבת ישראל זה מדליק" ונתלה בסביבת הלמידה.

